

ترجمه‌های مغرضانه از قرآن؛ از سرچشمه‌های مطالعات اسلام‌شناسی در غرب

مطالعات اسلامی غربیان درباره اسلام و پیامبر(ص) از دو سرچشمه مهم متأثر بوده که یکی از آنان نگاه جدلی مبتنی بر رد و طعن و انکار شخصیت پیامبر(ص) و دیگری ترجمه‌های نادرست و مغرضانه از قرآن متأثر از ترجمه «رابرت کتون» است.

مطالعات اسلامی غربیان درباره اسلام و پیامبر(ص) از دو سرچشمه مهم متأثر بوده که یکی از آنان نگاه جدلی مبتنی بر رد و طعن و انکار شخصیت پیامبر(ص) و دیگری ترجمه‌های نادرست و مغرضانه از قرآن متأثر از ترجمه «رابرت کتون« است.

عباس احمدوند، استادیار دانشکده الهیات دانشگاه شهید بهشتی، در گفت‌وگو با خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)، به ارائه سخنانی درباره چگونگی مواجهه دنیای غرب با شخصیت پیامبر مکرم اسلام(ص) و دیدگاه مششرقان درباره ایشان و نیز منابع مطالعات اسلامی غربیان درباره اسلام و پیامبر(ص) پرداخت.

وی اظهار کرد: مستشرقان در تحقیقات خود درباره اسلام، قرآن و شخصیت پیامبر(ص)، تاریخ اسلام و تاریخ زندگی یا سیره پیامبر(ص) را جدای از قرآن مطرح کرده‌اند و به نظر می‌رسد تفکیک این دو مسئله از سوی غربیان و برخی از پیروان آنان، منجر به معطل ماندن و اجرا نشدن تعالیم اسلام و دستورات قرآن در جامعه خواهد شد.

احمدوند در بخش دیگری از سخنان خود به ارائه سخنانی درباره سیر ترجمه‌های غربیان از قرآن پرداخت و با بیان این‌که نخستین تلاش‌های غربیان در ترجمه قرآن، در واقع به قصد شناخت بیش از پیش دشمن (دنیای اسلام) برای منکوب کردن او انجام شده است، گفت: تا مدت‌های مدید (تا اواخر قرن نوزدهم) ترجمه معیاری که از آن در دنیای غرب استفاده می‌شده است، ترجمه‌ای بود که رابرت کتون (Robert of ketton) به عنوان اولین ترجمه قرآن به لاتین انجام داده بود.

این محقق و پژوهشگر ادامه داد: رابرت کتون ترجمه قرآن خود را با هزینه شخصی به نام پیتر محترم یا مکرم از آباء کلیسا به انجام رساند؛ رابرت کتون در ترجمه خود از قرآن عمداً به دنبال یافتن واژه‌های نیشخنددار و حتی مستهجن و زشت و زننده بود تا به وسیله آن اسلام و قرآن را مورد رد و طعن قرار دهد.

محقق موضوع تحقیق خود را از جامعه و افکار عمومی آن می‌گیرد و برای نمونه ما نمی‌توانیم بپذیریم که در کشوری مانند آمریکا که با ما در مخاصمه است، میلیاردها دلار، جدای از سیاست خارجی و فرهنگی و اجتماعی و اقتصادی خود، برای اسلام‌شناسی هزینه کند

استادیار دانشکده الهیات دانشگاه شهید بهشتی اضافه کرد: این‌که در برخی موارد در نگاه ژورنالیستی غرب به شخصیت پیامبر اسلام(ص) به صورت نادرست و توهین‌آمیزی نگریسته می‌شود، نشان‌گر سنتی است که از چین میراثی در جامعه غرب رسوخ کرده و در آن نهادینه شده است.

وی افزود: تیمی که پیتر محترم برای مطالعه اسلام و قرآن آماده کرده بود، علاوه بر ترجمه مأمور به تهیه سیره‌ای از پیامبر اسلام(ص) بودند که اشخاصی چون هرمان دالامانی بر روی آن کار می‌کردند. در واقع آنان تاریخ اسلام را به عنوان اخبار خنده‌دار مسلمانان گردآوری می‌کردند. این نوشتارها اکنون در مجموعه‌ای با عنوان «پیتر محترم و اسلام« در مجموعه «کلونیایی« گردآوری و منتشر شده است.

احمدوند تصریح کرد: پس از رابرت کتون ترجمه‌های متعددی از قرآن به دست داده شد (مانند ترجمه ساواری به فرانسوی، ترجمه نردر به هلندی، ترجمه جورج سیل به انگلیسی و...); گرچه مترجمان قرآن آن دوره مدعی‌اند که قرآن را از متن عربی آن ترجمه کرده‌اند، اما در واقع مستند تمام ترجمه‌هایی که از قرآن شده، ترجمه رابرت کتون بوده و همان اشکالات موجود در آن ترجمه به ترجمه‌های دیگر هم وارد شد و آنگیز مطالعات اسلامی را پر کرد.

وی خاطرنشان کرد: علاوه بر این، مطالعات اسلامی غربیان درباره اسلام و پیامبر(ص) سرچشمه دیگری نیز داشت و آن نگاه جدلی (Polemic) مبتنی بر رد و طعن و انکار به شخصیت پیامبر(ص) بود. از همان دوران نخست ظهور پیامبر(ص) یهودیان با ایشان مواجهه کردند و سپس مسیحیت نیز با دیدگاه‌های مبتنی بر رد و طعن خود این مسیر را ادامه داد و همین دیدگاه را در مجموعه مطالعات خود وارد کردند.

این محقق و پژوهشگر با بیان این‌که در عین این‌که پیامبر(ص) یکی از شخصیت‌های برجسته و تأثیرگذار جهان است، حجم حملاتی

که به ایشان شده، نیز نسبت به پیامبران دیگر بسیار بیشتر بوده است، اضافه کرد: این دو مجموعه (ترجمه‌های نادرست و مغرضانه و نگاه مبتنی بر ردّ و طعن به شخصیت پیامبر(ص)) گرد آمده و اساس مطالعات اسلامی را شکل داد.

وی با اشاره به این‌که این دیدگاه‌های استعماری نسبت به اسلام و شخصیت پیامبر(ص) همچنان وجود دارد، گفت: محقق موضوع تحقیق خود را از جامعه و افکار عمومی آن می‌گیرد و برای نمونه ما نمی‌توانیم بپذیریم که در کشوری مانند آمریکا که با ما در خصامه است، میلیاردها دلار، جدای از سیاست خارجی و فرهنگی و اجتماعی و اقتصادی خود، برای اسلام‌شناسی هزینه کند.

احمدوند عنوان کرد: به عقیده بنده حتی ترجمه آربری با نام «The Koran Interpreted;171#&» (قرآن تفسیر شده یا مفسّر) که یکی از ترجمه‌های نسبتاً خوب و محققانه قرآن به انگلیسی است، نیز مشکلات زیادی دارد. گرچه آربری شخصی ادیب بوده و عبارات را به درستی ترجمه کرده است، اما با این حال همچنان آن دیدگاه غربی (نگاه بیرونی به سیره پیامبر(ص) و قرآن) بر ترجمه او سایه انداخته است.

وی ادامه داد: به نظر می‌رسد بهترین ترجمه قرآن به انگلیسی اثر مارمادوک پیکتال باشد که به دین اسلام مشرف شد و به طور علنی نیز آنرا اعلام و نام «171#& محمد» را برای خود انتخاب کرد و این امر نشان‌گر آن بود که ورود جدی مسلمانان در عرصه‌های جهانی و حضور آنان در مجامع علمی تأثیر خود را نهاده است. ترجمه پیکتال از منظر يك مسلمان و به صورتی هم‌دلانه و تفهّمی (comprehensive) صورت گرفته است.